

Ministarstvo gospodarstva i Hrvatska elektroprivreda prošli su tjedan primili mišljenje regulatornog tijela Europske komisije za tržišno natjecanje kojim se implicira da je suradnja HEP-a i Marubenija na realizaciji gradnje TE Plomin C državna pomoć, što je neprihvatljivo. Takvo mišljenje dobiveno je nakon višemjesečne procedure prednotifikacije projekta koju HEP provodi pred tim europskim tijelom. Ključni problem, doznajemo, nije bio u ugovoru za kupovinu struje već u činjenici da je HEP državna kompanija u kojoj politika ima zadnju riječ. DG Competition s razlogom postavlja pitanje bi li se HEP upustio u realizaciju projekta s Marubenijem da nije državna kompanija, kojoj će država "uskočiti" ako nešto financijski zagusti. U tom slučaju Marubeni se može promatrati kao od države povlašteni investitor, što je narušavanje pravila o slobodi tržišnog natjecanja. Da HEP kojim slučajem nije dominantno državna kompanija, u kojoj politika vedri i oblači, šanse za realizaciju projekta s ovog bi aspekta bile znatno bolje.

U HEP-u nam službeno nisu željeli potvrditi dobiveno mišljenje DG Competition kazavši da je postupak u tijeku. Ipak, neslužbenu potvrdu dobili smo u Ministarstvu gospodarstva gdje nam je visoki izvor kazao da će ta odluka biti javno obznanjena na Vladi kad se ocijeni da je dobar moment.

HEP-u se u mišljenju iz Bruxellesa sugerira da se, ako zaista želi realizirati projekt snage 500 MW, upusti u javni postupak dubinskog ispitivanja projekta, u što će biti uključena sva zainteresirana javnost. Dakle, DG Competition u tom slučaju neće samo češljati poslovni model i nacрте ugovora između HEP-a i Marubenija već će još detaljnije 'vagati' način upravljanja kompanijom i tražiti mišljenje ekoloških udruga i Istarske županije koji su izraziti protivnici gradnje termoelektrane na ugljen na toj lokaciji. Kako to u nas ide, HEP se iz kontroverznog projekta nije mogao elegantno izvući mišljenjem iz Bruxellesa, već je sve zakomplicirala - država! Dan-dva prije nego što je stiglo mišljenje DG Competition Istarska je županija dobila mig ministra graditeljstva i prostornog uređenja Lovre Kuševića da krene u donošenje županijskog prostornog plana, u kojem izričito stoji da se na lokaciji Plomin može raditi samo TE na ugljen ili obnovljivi izvori energije. Taj županijski plan godinama se ne donosi upravo zato što se Istrani tvrdoglavo odbijaju uskladiti s prostornim planovima višeg reda u kojima se u Plominu specificira termoelektrana na ugljen. Kušević je svoj potez obrazložio željom da se konačno započne s brojnim investicijama u Istri.

Prostorni plan će biti izglasan uskoro, a HEP i Marubeni su u tom slučaju na neprijateljskom teritoriju - pitanje je bi li uopće dobio građevinske dozvole za projekt u Plominu, ali i bilo kakve rekonstrukcije na TE Plomin 1 ako bi toj elektrani poželio produžiti radni vijek. TE Plomin 1 trebao je iz pogona izaći nakon puštanja u rad TE Plomin C, a sada bi se lako moglo dogoditi da će zemlja uskoro ostati bez 100 MW bazne energije u sustavu, čime će

biti još ovisnija o uvozu koji u sušnim godinama premašuje 35%. U HEP-u su opravdano vrlo revoltirani ishitrenim potezom MGIPU-a koji nije komunicirao ni s elektroprivredom niti Ministarstvom gospodarstva.

Proizlazi da je MGIPU i prije Europske komisije zapečatio sudbinu ugljena u Plominu, radeći na štetu nacionalne elektroprivrede, što je svojevrсни presedan koji se do sada nije dogodio kada je energetika u pitanju. Naime, opravdano se može postaviti pitanje je li projekt uopće razvijan u dobroj vjeri. Od ranije je poznato da se Marubeni od starta spotiče na protivljenje javnosti, a potez MGIPU-a Marubeni bi mogao protumačiti kao kap koja je prelila čašu. Iako se možda izvana ne čini tako, ozbiljni su investitori vrlo osjetljivi na raspoloženje javnosti oko projekata koje razvijaju i odbijaju raditi u lošoj klimi, što je razumljivo. Kada se sve rečeno uzme u obzir, može se zaključiti da će pristiglo mišljenje DG Competition u kombinaciji s potezom Istarske županije označiti kraj projekta TE Plomin C na ugljen, a s vremenom vjerojatno i ugljena kao takvog na toj lokaciji. Kako će zbog toga država podmirivati svoje potrebe za baznom energijom, to je već neka druga priča.

Zelena akcija pozdravlja odluku o odustanku od ugljena. "Podsjećamo kako smo godinama, osim na okolišne posljedice Plomina C, ukazivali i na neprihvatljivost ugovora za ovaj projekt. Tim ugovorom HEP je planirao idućih 20 - 30 godina garantirati otkup najmanje 50% proizvedene električne energije iz Plomina C, a podaci koji su dolazili u medije govorili su da se radi o 2 - 3 puta skupljoj električnoj energiji od one koja je dostupna na europskom tržištu. Pokušaji argumentacije o Plominu C kao osiguravatelju energetske neovisnosti uvijek su zvučali neuvjerljivo, s obzirom da je predviđeni energent ugljen kojeg bi Hrvatska mora uvoziti", kažu zeleni.

izvor: energetika-net.com